

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a
Szajoli Értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:
Hegedüs Ferenc

Cegléd, 2017. április 25.
(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Hegedüs Ferenc

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Hegedüs Ferenc

Levelezési cím:

Telefonszám:

E-mail cím:

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

Szajol történelméhez kapcsolódva, a Hegedüs család királyi adományozásai során keletkezett dokumentumok (királyi birtokba iktatási parancslevél, címeres nemeslevél, címerkérő folyamodvány) átírt latin nyelvű eredeti szövegeinek, valamint azok magyar fordításainak megőrzése.

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet

ipari és műszaki megoldások **kulturális örökség** sport

természeti környezet turizmus

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

A dokumentumok átírt latin szövegei és azok magyar fordításai a 2. számú mellékletbe kerültek, az eredeti iratok és egyéb források felsorolása ugyanott lábjegyzetben, illetve a 7. pontban.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

települési tájegység megyei külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

a.) Királyi birtokba iktatási parancslevél egész Szajolra vonatkozóan Fejér Mihály, Török András, Trombitás Mátyás és Hegedüs Demeter részére. I. Lipót király, Bécs, 1669. április 1. A szajoli nemesek 1665-ben elveszítették birtokukat, miután a nádor Bory Györgynek adományozta az egész falut a török hódoltság viszontagságos körülményei között. Ezt követően a szajoliak visszavásárolták a birtokot, majd 1669-ben új királyi adománylevelet nyertek el, amely évszázadokon át biztosította jogait. A nevezettek ellentmondás nélküli birtokba iktatásáról a Garamszentbenedeki Konvent jelentőlevelet állított ki, 1670. március 24-i dátummal.

Az eredeti dokumentum nem maradt fenn, hiteles másolatok állnak rendelkezésre.

b.) Címeres nemeslevél Hegedüs Gergely, valamint testvérei, Péter, István, János és Mihály, továbbá fiaik, János, Antal és Mátyás részére. I. Lipót király, Bécs, 1701. június 30.

Az oklevelet Heves és Külső-Szolnok egyesült vármegyék közgyűlése előtt ellentmondás nélkül kihirdették Egerben, 1702. február 15-én. Az adományozott címer: reneszánsz tárcsapajzs kék mezejében arany koronában álló vértezett vitéz egyik kezében Ausztria, másik kezében Magyarország címerét tartja. Sisakdísz a pajzsalak vitéze, aki kezeiben holdat tart. Takarók: arany-kék, ezüst-vörös.

Az eredeti dokumentum a Hegedüs család tulajdonában van.

c.) A Hegedüs család címerkérő folyamodványa (az előző irathoz kapcsolódva). Keltezés nélkül. A királyi engedély rávezetésének kelte: 1701. június 30. Ajánlók: Telekesy István egri püspök, a vármegye főispánja, valamint Palugyai Gábor, a Királyi Kamara tanácsosa.

Az arra érdemesülteknek saját maguknak kellett kérvényezni a királynál a címeradományozást és a megnemesítést, alázatos formában, latin nyelven, két királyi tanácsos ajánlásával.

Az eredeti dokumentum a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában található.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Mindhárom felvételre ajánlott irat szorosan kötődik Szajol történelméhez. Az a.) jelű beiktatási parancslevélben szereplő Török András, Hegedüs Demeter és Trombitás Mátyás utódai (utóbbi esetében a Lajkó család vette át a birtoklást 1747-ben) a mai napig Szajolban élnek, illetve erősen kötődnek a faluhoz; Fejér Mihály örökösei ugyan már nem élnek, de ők is jelentős szerepet játszottak Szajol életében, kb. 1945-ig. A b.) jelű dokumentumban adományozott családi címer egyben Szajol címere is lett, és módosításokkal ugyan, de a mai napig a falu címereként funkcionál. A c.) jelű dokumentum a b.) jelűhöz kapcsolódik. Mindezekre tekintettel javaslom az értéktárba való felvételt.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (levéltári jelzetek)

- a.) Magyar Nemzeti Levéltár Heves Megyei Levéltára IV–1/b/268 No. 800 (1808); Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára O20, No. 99. (1794); MNL OL O18 Processus tabulares, No. 2818. (1746); Hegedüs-levéltár E, 16–20. p. (1717).
- b.) Magyar Nemzeti Levéltár Heves Megyei Levéltára XII–1/33 No. 50. 147–154. p. (1717); MNL HML IV–1/b/268 No. 800 (1808); MNL HML IV–1/b/582 No. 811 (1846).
- c.) Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára R64, 2. tétel, No. 694.); Hegedüs-levéltár Z, 48–49. p.

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

A szajoli Hegedüs család internetes oldala, a www.szajolihegedus.hu címen.

III.

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti értékek eredeti dokumentumainak fényképei
2. sz. melléklet: Az értéktárba felvételre javasolt dokumentumok eredeti latin szövegeinek átiratai és azok magyar fordításai
3. sz. melléklet: A javaslatához csatolt fényképek, átiratok és fordítások felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat